

Motion till riksdagen 2025/26:2835

av **Anders Ådahl m.fl. (C)**

Skatter för företagande och tillväxt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen om hantering av preliminärskatt bör utredas i syfte att ändra på regelverk kring förtida inbetalning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den allmänna löneavgiften bör separeras från arbetsgivaravgiften och definieras som en egen skattesats för att tydliggöra vilka skatter företagen betalar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på undantag och förenklingar i systemet med personalliggare i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen för att göra det möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av beskattningen av förmåner samt uttagsbeskattning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag på ny lagstiftning kring företrädaransvar och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast genomföra en översyn av regelverket kring sponsring och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen för processkostnader i skattemål och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur skatteintäkter från fastighetsskatten på vind- och vattenkraftverk kan komma kommuner och regioner till del och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidboende kan mötas och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett landsbygdsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skatter och avgifter som påverkar lönsamheten i svensk livsmedelsproduktion och livsmedelsförädling i syfte att stötta inhemsk livsmedelsförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att en engångsersättning för markintrång, s.k. allframtidsupplåtelse, ska kunna sättas av för skattemässig fördelning över flera inkomstår och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av mervärdesskatten för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en miljömässig och samhällsekonomisk utvärdering av den gröna skatteväxlingen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsatt se över 3:12-reglerna i syfte att sänka skatten och förenkla för de ägarledda småföretagen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en differentierad spelskatt och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att styrelseledamöter ska kunna fakturera uppdrag vid näringsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en miljömässig och samhällsekonomisk utvärdering av den gröna skatteväxlingen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska skattesystemet har under de senaste två decennierna genomgått betydande reformer; inkomstskatter har sänkts, fastighetsskatten har avskaffats i sin tidigare form och svenska företag betalar nu betydligt lägre skatter generellt än de gjorde i början av 2000-talet. Samtidigt har boende på landsbygden fått ett särskilt inkomstskatteavdrag och en rad förändringar har genomförts för att stegvis öka svenska företags konkurrenskraft. Trots de framsteg som skett kan det konstateras att det svenska skattesystemet lider av stora skevheter som begränsar möjligheten till sysselsättning för utsatta grupper, för entreprenörskap och för Sveriges framtida tillväxtmöjligheter.

Sverige har länge varit i behov av en omfattande skattereform, som syftar till att skapa mer jobb och tillväxt och att locka investeringar till Sverige samtidigt som kostnaden för miljöfarlig verksamhet fortsätter att öka.

En skattereform med fokus på jobb och tillväxt måste utformas så att svenska företags konkurrenskraft stärks och så att människor vågar ta risker och starta företag. Skatterna måste bidra till en ökad tillväxt och utveckling i hela landet, underlätta jobbskapande och företagande och stimulera en grön skatteväxling. För att detta ska vara möjligt krävs att skatterna är förutsägbara, rättssäkra och långsiktiga, och att trösklarna till småskaligt företagande sänks genom regelförenklingar och lägre skatter.

Ett effektivt och rättvist skattesystem

Det är människor och företag, inte det offentliga, som skapar och utvecklar en nationell ekonomi som ger förutsättningar för en stark välfärd. Det finns inget egenvärde i att ta ut skatt – skatternas syfte är, förutom i vissa punkt- och miljöskattefall, att finansiera det offentliga åtagandet. De skatter som tas ut ska vara lättförståeliga, uppmuntra människor att arbeta, göra det enkelt att starta och driva företag och vara styrmedel för att bygga ett mer hållbart och klimatsmart samhälle. Sverige har idag en modell med preliminärskatt för företag, både för aktiebolag och enskilda firmor, som bland annat innebär att nystartade företag under det första året måste uppge en förväntad vinst, redan

innan man börjat tjäna pengar. Det är självklart en svår gissning när verksamheten inte kommit igång, och många företagare gissar fel eftersom intäkterna och utgifterna kan fördelas väldigt olika över året. Preliminärskatten gör att företagaren tvingas betala skatt ur en redan beskattad egen ficka, det hämmar likviditeten i bolaget och minskar utrymmet för investeringar. Centerpartiet vill se över systemet så att företag inte ska behöva betala skatt i förskott.

De skattesänkningar och avdrag som genomförts under de senaste två decennierna har varit viktiga. De har kraftigt ökat människors frihet och gjort Sverige mer konkurrenskraftigt genom att steg för steg sänka ett av världens högsta skattetryck och samtidigt minska mängden olagligt arbete och skattefusk. Livspusslet har blivit enklare, och företag har kunnat växa snabbare på grund av ett lägre kostnadstryck. Skatteintäkterna ökar av att fler människor jobbar och betalar skatt samtidigt som kostnaden för bidragen minskas. För att minska utanförskapet och öka resurserna till välfärden måste fler jobb skapas. Sänkta arbetsgivaravgifter är här en viktig del för att skapa utrymme för företag att anställa fler och skapa mer livskraftiga och konkurrenskraftiga företag. Det ska vara förståeligt för såväl företag som privatpersoner vilka skatter de betalar. Skattesystemet ska vara så enkelt och transparent som möjligt. Vi vill därför att arbetsgivaravgiften synliggörs genom att den allmänna löneavgiften tas bort från arbetsgivaravgiften – genom att göra den till en egen skattesats tydliggörs de skatter som företagen betalar.

Enkelhet, transparens och minskad administration

För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet är det avgörande att kontinuerligt arbeta med att förenkla för skattebetalarna. För mindre organisationer och företag innebär all komplicerad och tidskrävande skatteadministration en tyngre börda eftersom dessa oftast måste göra lika mycket som större företag, men med mindre resurser.

Ett regelverk som är särskilt problematiskt för många företag, exempelvis besöksnäring och lantbruksföretag, är systemet med personalliggare. Från och med 2018 måste alla personer som bor under samma tak där det bedrivs näringsverksamhet registrera sig om de på något sätt bidrar till verksamheten. Systemet har redan utvärderats vid flera tillfällen och nu är det dags för förändring. Regeringen behöver återkomma med konkreta förslag på hur systemet med personalliggare kan förändras både för att förenkla för företagen och i syfte att minska antalet som träffas av systemet. I ett första steg behöver utvidgningen från 2018 slopas. Regelkrånglet måste minska och här kan ny teknik bana väg för enklare system.

Högsta förvaltningsdomstolen slog 2017 fast att styrelsearvoden normalt ska beskattas som inkomst av tjänst, även om arvoden faktureras via eget bolag. Detta försvårar både för den enskilde och för de företag som vill stärka styrelsen med en specifik kompetens. Regeringen bör därför se över regelverken så att det blir möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag via näringsverksamhet.

I samband med pandemin blev det uppenbart för allt fler att systemet med förmånsbeskattning är både komplicerat och brister i rättssäkerhetshänseende. Vi kan konstatera att exemplen där rättssäkerheten satts på prov är många bara under de senaste åren. Plötslig förmånsbeskattning av fyrhjulingar som används i lantbruksverksamhet och bygdegårdar som plötsligt förmånsbeskattas för tid då lokalen inte används är några exempel som föranleder förändring; det är tydligt att det behövs en större översyn av systemet med förmånsbeskattning. Enkelhet, rättssäkerhet och transparens måste vara ledord.

Företrädaransvar innebär att en person som är legal eller faktisk företrädare för ett bolag kan bli personligt betalningsansvarig för bolagets obetalda skatter och avgifter.

Tillämpningen av dagens regelverk har fått omfattande kritik från såväl akademi och näringslivsorganisationer som företagare. Kärnan i kritiken är att tillämpningen av reglerna i stort sett innebär ett närmast strikt ansvar, och att bedömningen av de subjektiva rekvisiten (f.f.a. grov oaktsamhet) är alltför mekanisk. Detta riskerar att leda till att livsdugliga företag försätts i konkurs i onödan, och innebär samtidigt negativa konsekvenser för möjligheterna att rekrytera styrelseledamöter till mindre bolag. Den utredning om företrädaransvaret som kom 2020 (SOU 2020:60) lyfte fram bra förslag att ta fasta på, men som helhet går inte utredningen tillräckligt långt. Betänkandet måste därför vara en bas att bygga vidare på. Regeringen behöver ta fram ett förslag på ny lagstiftning som bör fokusera på särskilt allvarliga fall, ett utökande av rådrumsregeln och ett större utrymme att tillämpa befrielsereglerna.

Förutsättningarna för enskilda näringsidkare behöver stärkas

Idag skapas fyra av fem nya jobb i de små företagen. Därför behöver de små och växande företagen lägre kostnader för att kunna bidra med ännu fler nya jobb. Dagens svårgenomträngliga kapital- och företagsbeskattning behöver förbättras. I dag utgör den ett lapptäcke av olika regelverk och avdrag som fullt ut endast förstås av ett fåtal människor. För den som har resurser, och exempelvis kan betala för skatterådgivning, skapar det snåriga regelverket goda möjligheter att sänka sin skatt, medan den enskilda

företagaren utan stöd tvingas betala en hög skatt. Det behöver bli både enklare och billigare att vara företagare i Sverige. Från och med den 1 januari 2026 kommer reglerna för det s.k. 3:12-systemet ändras enligt regeringens förslag, i syfte att förenkla och förbättra. Centerpartiet välkomnar regeringens vilja att ändra systemet så att det både blir enklare och bättre, men anser att de nya reglerna inte är tillräckliga. För många bolag innebär det en skatteökning. De s.k. 3:12-reglerna behöver därför fortsatt ses över i syfte att sänka skatten och förenkla för de ägarledda små företagen.

Ett starkare civilsamhälle

Ett rikt idrotts- och kulturliv är en förutsättning för attraktiva samhällen där människor vill leva och bo. Idrottsföreningar, stora som små, runtom i landet är i varierande utsträckning beroende av olika former av sponsring för att kunna bedriva och utveckla sin verksamhet. För många företag är sponsring av exempelvis idrottsverksamhet en viktig del i hållbarhetsarbetet. Problemet är att det saknas tydlig lagstiftning för hur sponsring ska beskattas. Det som styr avdragsrätt är ett i hög utsträckning föråldrat lapptäcke av prejudikat och tolkningar. Marknadsvärde bedömt utefter antalet besökare eller andra mer traditionella parametrar är inte anpassat till dagens innebörd av marknadsvärde. Exponering via såväl sociala som traditionella medier gör att marknadsvärdet inte kan mätas så som det traditionellt gjort. Riksdagen riktade därför under 2021, på initiativ av Centerpartiet, ett tillkännagivande till regeringen om att se över regelverket kring sponsring. Idag kan det ur ett varumärkesperspektiv vara precis lika attraktivt för ett företag att sponsra ett allsvenskt herrfotbollslag som damlaget i samma division eller en mindre förening utan elitambitioner. Det är inte alltid ett visst antal fysiska besökare som är det centrala. För många företag är det hållbarhetsfrågor som ligger i fokus. Problemet med dagens regler är att de, genom felaktiga ekonomiska incitament, styr mot att sponsra idrotter som har ett högt antal åskådare på plats som har köpt en traditionell inträdesbiljett. Att se över regelverket kring sponsring handlar inte enbart om att säkerställa jämställd sponsring, utan lika mycket om att skapa ett regelverk för de som vill sponsra hållbart. Det måste exempelvis vara möjligt att sponsra en verksamhet och få göra avdrag utan att ett företags varumärke exponeras enligt traditionella parametrar som på tröjan eller på en roll-up vid sidan av fotbollsplanen. En lokal företagare som väljer att sponsra ungdomarna i en lokal längdskidklubb följt av stor exponering och spridning via sociala medier kan mycket väl få mer output från detta jämfört med företagaren som har en skylt vid en handbollsmatch med 2 000 åskådare.

Hästsporten är en brett uppskattad sport med andra förutsättningar samt en näring som skapar jobb i hela landet, inte minst på landsbygden. Spelskatten är sedan omregleringen 2019 på en enhetlig nivå och tas ut på det så kallade spelnettot, spelaktörernas behållning efter utbetalda vinster. Centerpartiet anser att det är viktigt att spelskatten kan bidra till att motverka problemspelande till förmån för ett spelande som är både sunt och nöjesfyllt. Regeringen höjde 2024 spelskatten från 18 till 22 procent. I konsekvensanalysen i föreliggande proposition konstaterar regeringen krasst att höjningen i år kommer leda till minskade intäkter för den svenska hästsporten utan att ge förslag på kompensatoriska åtgärder. Därför bör den effektiva skattesatsen för olika typer av spel differentieras med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande.

Rättssäkerhet för företagare

Alla har rätt att få sin sak prövad i domstol när en myndighets beslut har gått dem emot. När det kommer till bl.a. skattemål är dock processkostnaden en faktor som inte minst små företag behöver väga in innan de fattar beslut om ifall de ska överklaga ett betungande beslut. Den enskilde får i stort sett aldrig full ersättning för rättegångskostnader i skattemål vid bifall till sin överklagan. Företagare kan inte anses vara jämbördiga med Skatteverket; enskilda företagare ska inte behöva avstå en överklagan för att en kostnadskalkyl visar att det i slutändan inte är värt processen. Därför måste regeringen skyndsamt tillsätta en utredning med uppdrag att komma med förslag på en rättvisare och rättssäkrare reglering om ersättning för processkostnader i skattemål.

Ett skattesystem för regional tillväxt och likvärdiga förutsättningar i hela landet

För Centerpartiet är det självklart att människor i större utsträckning ska få behålla frukterna av sitt eget arbete. Lika självklart är det att regioner som bidrar med värdefull produktion får behålla delar av detta värde. Centerpartiet vill därför att skattepolitiken ska användas som redskap för att vara tillväxtskapande i hela landet. Detta är en viktig del av skattepolitiken vid en skattereform. Skattepolitiken bör oftare användas som ett tillväxtredskap för hela landet bland annat genom att regioner eller kommuner får större del av den statliga fastighetsskatten för att stärka kommunernas och regionernas möjligheter och incitament att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar. Centerpartiet vill utreda hur ett antal skattebaser skulle kunna

kommunaliseras eller regionaliseras, så att en större andel av de värden som skapas stannar lokalt. Ett första steg är att kommunalisera och/eller regionalisera fastighetsskatten på vatten- och vindkraftverk.

Den 1 november varje år sätts den kommunala skattebasen inför följande år utifrån hur många som är folkbokförda i kommunen vid det datumet. Många kommuner har dock en stor utmaning med en relativt sett hög andel deltidsboende, som aldrig folkbokför sig i kommunen, under stora delar av året. Såväl en hög andel säsongsanställda som övriga deltidsboende under året innebär ett tryck på såväl infrastruktur som välfärdstjänster som skatteuttaget baserat på permanentboende kan bära. För kommunen kan det innebära en annan allokering av skatteresurser till verksamheter och tjänster än vad som skulle ha varit fallet om skatteuttaget hade motsvarat antalet invånare under helåret, exempelvis vad gäller investeringar i vägar, va och vård. I eftermälet av pandemin finns tecken på vad vissa kallar en ruralisering eller rurbanisering, men ingen vet ännu hur detta kommer påverka valet av företags- och affärsmodeller eller val av arbets- och bostadsort. I övergången till ett mer digitalt samhälle ökar möjligheter till nya etableringar av företag och val av boende, vilket ökar behovet av att se över vilka utmaningar ett ökat antal deltidsboende kan få för kommuner. Utmaningen som vissa kommuner möter med bland annat en hög andel säsongsanställda, eller för den delen hög andel deltidsboende överlag, som inte betalar inkomstskatt i kommunen är konkret och måste tas på allvar.

När människor inte har möjlighet att ta del av kommunal service måste man gå ihop för att samordna bland annat snöröjning, renhållning och va-nät, något som är både kostsamt och tidskrävande. Många boende på landsbygden har därför gått samman i samfällighetsföreningar för att förvalta gemensamma anläggningar som exempelvis vägar, gatlysen, energianläggningar, lekplatser, avloppsledningar, badplatser och båtbygggar. För oss är det en självklarhet att kostnaden för att själv förvalta det som en boende i en storstad bekostar via skattsedeln inte fullt ut ska landa på landsbygdsbon. Centerpartiet vill därför införa ett landsbygdsavdrag som skulle innebära upp till 3 000 kronor mer i plånboken för människor på landsbygden som är med i samfällighetsföreningar. Ett avdrag som kan göras i deklarationen, precis som det avdrag som kan göras för fackföreningsavgiften.

För Centerpartiet är äganderätten inte bara en grundläggande rättighet, det är också en vägledande princip när det kommer till frågor som rör markanvändning. Inte sällan står markägare, privatpersoner eller näringsidkare, inför en situation där de upplåter

nyttjanderätten till en viss del av fastigheten för all framtid men behåller ägandet. Typexempel är upplåtelse av mark för framdragande av kraftledning och vägrätt för allmän väg. Markägaren äger fortfarande den upplåtna marken, men nyttjandet disponeras av annan. Detta kallas allframtidsupplåtelse. Centerpartiet anser att det finns anledning att se över hur större belopp vid allframtidsupplåtelser kan fördelas över flera år. Därför är det viktigt att se över frågan om fördelning av intäkter vid allframtidsupplåtelser kan ändras i syfte att undvika beskattning vid en enskild tidpunkt. Exakt hur detta kan och bör genomföras måste dock vara föremål för en utredning.

Mervärdesskattesystemet

Ideella föreningar

Mervärdesskattesystemet står för mer än en femtedel av de totala skatteintäkterna varje år. Det svenska systemet är komplext samtidigt som företag också har att hantera internationella momsregelverk, något som ytterligare spär på den administrativa bördan. EU:s momsdirektiv innebär att momsen inom EU i huvudsak är harmoniserad, men med möjlighet till vissa nationella avvikelser.

Hur Sverige kan och bör hantera momssystemet aktualiseras återkommande. I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdesskattesystemet. Problemen som uppstått för idrottslokaler där det p.g.a. regelverket varit svårt att få hyra lokaler när momsen inte kan dras av är ett särskilt belysande exempel. En konsekvens av regelverket är att aktörer som bedriver undantagen verksamhet har svårt att få tillgång till lokaler, eftersom fastighetsägare många gånger hellre låter sina lokaler stå tomma än att hyra ut lokalerna till momsundantagna verksamheter. Ideella föreningar är särskilt drabbade, och här måste regeringen se till att en bredare översyn av momssystemet genomförs.

Ytterligare ett problem är den så kallade internmomsen, som enligt Skatteverkets tolkning leder till att det ideella föreningslivet tvingas betala tillbaka stora summor pengar till staten i form av mervärdesskatt. När riksorganisationer tillhandahåller exempelvis administrativa tjänster till de lokala organisationsleden, anser myndigheten att dessa tjänster skulle kunna upphandlas på marknaden, och därmed faller de utanför momsundantaget för ideella föreningar. Detta trots att det handlar om verksamhet som är skräddarsydd för den egna organisationens behov, och utgör därmed inget föremål för konkurrenssnedvridning.

Trots tidigare tillkännagivande i riksdagen och att regeringen nyligen beslutade om en anpassning till EU:s momsdirektiv gjordes inget för att åtgärda problemen med internmoms. Centerpartiet menar att de statliga bidragen till föreningslivet ska gå till verksamhet, inte betalas tillbaka till staten i form av mervärdesskatt.

Grön skatteväxling

Centerpartiet vill se en grön skatteväxling, där förorenaren betalar för sin miljöskada och resurserna används till att sänka skatten på jobb och företagande. På så vis ökar kostnaden för miljöförstörande verksamhet samtidigt som dessa intäkter återförs för att sänka skattebördan på sådant som har stor samhällsekonomisk nytta, som jobbskapande i växande företag. Detta bör vara en ledstjärna för skattepolitiken; för att klara av att gå mot ett mer hållbart samhälle behöver skattepolitiken vara långsiktigt hållbar. Att beskatta utsläpp av växthusgaser och miljöförstöring är därför viktigt för att klara av klimatomställningen. För att uppnå detta behövs en utvärdering av den gröna skatteväxlingen – på så sätt skapar vi förutsättningarna för en hållbar omställning.

Anders Ådahl (C)

Anders Karlsson (C)

Ulrika Heie (C)

Helena Lindahl (C)

Mona Smedman (C)

Martin Ådahl (C)

Helena Vilhelmsson (C)

Stina Larsson (C)

Rickard Nordin (C)

Elisabeth Thand Ringqvist (C)